

Rapport

h2>Klacht

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de regiodirecteur van de Raad voor de Kinderbescherming te Utrecht geen gevolgen heeft verbonden aan de uitspraak van de Klachtencommissie III van de Raad van 15 mei 2009 waarbij een klacht van verzoeker gegrond is verklaard en onder meer is geoordeeld dat de Raad onvoldoende heeft gedaan om partijen gezamenlijk te spreken, dat het beginsel van hoor en wederhoor is geschonden en dat de conclusie van het advies niet wordt gedragen door feiten.

Rapport en beoordeling

I. Algemeen

De heer B. en mevrouw Z hebben van 1989 tot 2003 een relatie gehad. Uit deze relatie is in 2000 X geboren en in 2002 Y. De heer B. heeft hen erkend. Mevrouw Z oefent van rechtswege alleen het gezag uit over X en Y. De heer B. heeft een omgangsregeling met zijn kinderen.

Op 23 mei 2006 wees de kantonrechter te Utrecht het verzoek van de heer B. af om gezamenlijk te worden belast met het gezag over X en Y. Daartegen ging de heer B. in beroep. Op 4 december 2007 verzocht het Gerechtshof Amsterdam de Raad voor de Kinderbescherming (verder: de Raad) om een onderzoek in te stellen naar de vraag of gezamenlijk gezag van de heer B. en mevrouw Z in het belang van de kinderen was. Vervolgens kwam op 6 juni 2008 het raadsrapport uit met het advies het verzoek van de heer B. af te wijzen. Het Gerechtshof Amsterdam bekrachtigde daarop op 7 oktober 2008 de beschikking van de rechtbank te Utrecht van 23 mei 2007. Deze beschikking was mede gebaseerd op het advies van de Raad.

De heer B. diende op 6 oktober 2008 een klacht in bij de Raad over het handelen van de Raad in zijn zaak. Op 21 januari 2009 verklaarde de directeur van de Raad één subonderdeel van een klacht gegrond en alle overige klachten ongegrond. De heer B.

diende vervolgens zijn klacht in bij de Klachtencommissie III van de Raad. Op 15 mei 2009 verklaarde de klachtencommissie één van zijn klachten gegrond en de overige klachten ongegrond. De klachtencommissie oordeelde dat de klacht dat het rapport was toegeschreven naar een bij voorbaat vaststaande conclusie en dat het rapport niet onderbouwd was en vol tegenstrijdigheden stond, gegrond was. Naar het oordeel van de klachtencommissie had de Raad onvoldoende gedaan om partijen gezamenlijk te spreken. Het beginsel van hoor en wederhoor was geschonden. Verder was de klachtencommissie van oordeel dat de conclusie van het advies niet werd gedragen door de feiten omdat uit de Rapport van het onderzoek niet logischerwijs volgt dat gezamenlijk gezag niet wenselijk is. De klachtencommissie was van mening dat de Raad had kunnen overwegen om zich te onthouden van advies, of de zaak aan te houden en de ouders aan te sporen te werken aan verbetering van hun onderlinge communicatie.

Op 18 juni 2009 gaf de directeur van de Raad in een schriftelijke reactie aan de heer B. aan welke gevolgen hij verbond aan de uitspraak van de klachtencommissie.

Omdat de heer B. niet tevreden was over de reactie van de directeur op de uitspraak, diende hij op 1 juli 2009 een klacht in bij de Nationale ombudsman.

I

I Bevindingen

Zienswijze verzoeker

1. De heer B. is van mening dat het Gerechtshof door het rapport van de Raad op het verkeerde been is gezet. Hij vond het treurig dat de Raad vanaf 2007 geen enkele moeite heeft gedaan om een constructieve bijdrage te leveren aan zijn zaak. Zelfs nadat de klachtencommissie constateerde dat de Raad in gebreke was gebleven, heeft de Raad niets gedaan om tot oplossingen te komen. Dit heeft in de afgelopen jaren tot flinke spanningen geleid bij de heer B., waarvoor hij zelfs enkele malen in het ziekenhuis is opgenomen. De heer B. benadrukte dat het rapport volgens de klachtencommissie nooit verstuurd had mogen worden aan het Gerechtshof. Volgens hem heeft de Raad de rechtsgang ernstig gefrustreerd.

2. De heer B. vond dat de directeur van de Raad in zijn reactie van 18 juni 2008 een eigen wenselijke interpretatie gaf aan de uitspraak van de klachtencommissie. De conclusie van de klachtencommissie dat bij de totstandkoming van het Raadsrapport onvoldoende hoor en wederhoor had plaatsgevonden, werd door de directeur genegeerd. De directeur ging er vanuit dat de heer B. of zijn advocaat de kwaliteit van het raadsrapport wel tijdens een rechtszitting ter sprake kon brengen.

Zienswijze Raad voor de Kinderbescherming en minister voor Jeugd en Gezin

3. De Raad meldde dat de directeur volgens de procedure in een schriftelijke reactie aan de heer B. had aangegeven welke gevolgen hij verbond aan de gegrondverklaring door de klachtencommissie. Hij gaf ten aanzien van het oordeel van de klachtencommissie aan

"dat de Raad onvoldoende gedaan heeft om partijen gezamenlijk te spreken."

Tevens gaf de directeur aan dat dit punt als aandachtspunt binnen de regio zou worden meegegeven. Hij gaf ook duidelijkheid over de oordelen van de commissie

"dat het beginsel van hoor en wederhoor is geschonden door geen vervolgggesprek te laten plaatsvinden na van ouders afzonderlijk tegenstrijdige informatie verkregen te hebben"

en

"dat de Raad zich had moeten onthouden van advies of verzoeken de zaak aan te houden om ouders aan te sporen te werken aan verbetering van hun onderlinge communicatie, vanwege de conclusie van de Raad dat niet was vast te stellen na het onderzoek in hoeverre de communicatie is verstoord tussen ouders, zoals moeder meent, of dat ouders wel in staat zijn met elkaar te overleggen, zoals vader meent."

De directeur berichtte verzoeker dat deze onderwerpen het beleid van de Raad betroffen en dat hij niet bevoegd was om hier gevolgen aan te verbinden. Hij zou de klacht dan ook voorleggen aan de landelijke directie van de Raad om te bezien of het mogelijk gevolgen had voor het algemene beleid van de Raad.

4. De directeur stuurde zijn klachtbeslissing daarop naar de landelijke directie die deze overdroeg aan de afdeling juridische zaken van het Landelijk Bureau. Deze afdeling is verantwoordelijk voor het maken van de klachtenanalyse die elk jaar wordt uitgebracht en die daarna in het Landelijk Management Overleg wordt besproken ter mogelijke verbetering of aanpassing van het beleid. Ten tijde van de reactie van de Raad aan de Nationale ombudsman was de analyse van 2009 nog in voorbereiding. De Raad was van mening dat de directeur door deze handelwijze op correcte en adequate wijze gevolg had gegeven aan het oordeel van de klachtencommissie. Bovendien had hij nadien in reactie op een brief van de heer B. hem opnieuw uitleg gegeven over wat er wel of niet mogelijk was naar aanleiding van de gegrondverklaring door de klachtencommissie.

5. De minister voor Jeugd en Gezin gaf in een brief van 22 januari 2010 die bij de reactie van de Raad naar de Nationale ombudsman was gevoegd, aan dat hij zich conformeerde aan de reactie van de Raad.

I

II Beoordeling

6. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Een bestuursorgaan dient in dit kader zijn verantwoordelijkheid te nemen als de klachtencommissie tot het oordeel is gekomen dat de klacht gegrond is en de juiste maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen van de gedraging waarover is geklaagd en er voor zorg te dragen dat verdere schade voor de betrokkene wordt voorkomen.

7. De Nationale ombudsman constateert dat de klachtencommissie in haar uitspraak kritische kanttekeningen heeft gezet bij de wijze van totstandkoming en de kwaliteit van het raadsrapport. De kwaliteit van het rapport staat of valt met de onderbouwing van de conclusies en juist op dat punt richt zich de kritiek van de klachtencommissie. Het is algemeen bekend dat raadsadviezen een belangrijke rol spelen in de besluitvorming van de rechter. Het is daarom niet ondenkbaar dat een voor de heer B. uitermate belangrijke beslissing is genomen op basis van een ondeugdelijk raadsrapport. De heer B. heeft geen ouderlijk gezag over zijn kinderen verkregen. Dit beperkt voor de heer B. de rol die hij wenst te spelen in het leven van zijn kinderen. De vraag is nu of de Raad zich de ernst van de kritiek van de klachtencommissie op het rapport heeft gerealiseerd en voldoende oog heeft gehad voor de gevolgen daarvan voor verzoeker.

8. De Nationale ombudsman stelt vast dat de directeur de heer B. heeft toegezegd dat de uitspraak van de klachtencommissie ten aanzien van één klachtonderdeel ter lering zal dienen binnen de Raad. De overige oordelen van de klachtencommissie heeft de directeur afgezwakt door te stellen dat dit betrekking heeft op de werkprocessen waaraan hij kennelijk niets kan veranderen. De directeur gaf aan dat de uitspraak van de klachtencommissie over het raadsrapport meegenomen zou worden in de klachtenanalyse van 2009. Daarmee miskent de directeur de fundamentele kritiek op het rapport. De Nationale ombudsman is van oordeel dat rapporten zoals die van de Raad altijd voldoende onderbouwing behoren te hebben. De afronding van een klachtenanalyse moet niet nodig zijn voor de beantwoording van de vraag of een uitspraak van de klachtencommissie tot verbetering van die werkwijze noopt. Hiermee wordt ook geen recht gedaan aan de positie van verzoeker. Bovendien is de Raad de heer B. op geen enkele wijze persoonlijk tegemoet gekomen, terwijl hij de gevolgen draagt van de vermoedelijk vooral op basis van het raadsrapport door de rechter genomen beslissing om hem geen gezag over zijn kinderen te geven. Er zijn hem zelfs geen excuses aangeboden voor de gang van zaken.

9. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de directeur zijn verantwoordelijkheid had moeten nemen en er in ieder geval voor had moeten zorgen dat het rapport in het vervolg geen enkele rol meer kan spelen. Dit geldt niet alleen voor het (verdere) interne gebruik door de Raad, maar ook voor het eventuele externe gebruik door de rechtbank. De Nationale ombudsman vindt dat de Raad zich, met name wat dit laatste punt betreft, er te gemakkelijk vanaf heeft gemaakt. De directeur had er voor kunnen zorgen dat in het rechtbankdossier een brief wordt gevoegd waarin duidelijk staat vermeld welke conclusies de klachtencommissie ten aanzien van de kwaliteit van het raadsrapport heeft getrokken

en dat aan het rapport geen enkele waarde kan worden toegekend. Slechts op die manier kan worden voorkomen dat de verzamelde gegevens op welke wijze dan ook nog van invloed kunnen zijn op de beeldvorming van wie dan ook.

10. De Nationale ombudsman overweegt verder dat de Raad, wanneer de klachtencommissie een klacht over de kwaliteit van een raadsrapport gegrond heeft verklaard, actief stappen dient te ondernemen die ertoe kunnen leiden dat de invloed van het betreffende rapport teniet wordt gedaan. De Raad kan in dit geval het Gerechtshof Amsterdam informeren over de tekortkomingen van het betreffende raadsrapport. Het staat het Gerechtshof dan vrij om met die kennis te besluiten tot een verzoek om een nieuw (raads)onderzoek.

Door onvoldoende gevolgen te verbinden aan de uitspraak van de klachtencommissie over het raadsrapport, heeft de Raad voor de Kinderbescherming gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming te Utrecht, is gegrond.

Aanbeveling

De minister voor Jeugd en Gezin wordt in overweging gegeven om ervoor te zorgen dat de directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, regio Utrecht:

het Gerechtshof Amsterdam schriftelijk informeert over de uitspraak van de klachtencommissie over de kwaliteit van het raadsrapport in deze zaak;

ervoor zorgt dat in het rechtbankdossier een brief wordt gevoegd waarin de uitspraak van de klachtencommissie staat weergegeven alsmede dat om die reden aan het rapport geen enkele waarde mag worden toegekend;

op het raadsdossier een aantekening maakt waaruit duidelijk wordt dat krachtens een uitspraak van de klachtencommissie geen enkele waarde aan het rapport kan worden toegekend;

met verzoeker in contact treedt en een daarbij een passend gebaar maakt.

Onderzoek

Op 1 juli 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming te Utrecht. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister voor Jeugd en Gezin, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister voor Jeugd en Gezin verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor het raadsrapport werd ook de regiodirecteur van de Raad voor de Kinderbescherming te Utrecht over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

De genoemde persoon maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van de Minister voor Jeugd en Gezin gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

het verzoekschrift met bijlagen van 1 juli 2009;

de reactie van de Minister voor Jeugd en Gezin met bijlagen van 22 januari 2010;

de reactie van verzoeker van 15 maart 2010.

Achtergrond

Bijlage 1, onder f van de beleidsregels met betrekking tot de werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming

"De klager kan van de beslissing van de directeur binnen zes weken schriftelijk in beroep gaan bij de onafhankelijke klachtencommissie van het ressort. De klachtencommissie hoort de klager alsmede de medewerker over wiens gedraging wordt geklaagd en neemt in beginsel uiterlijk zes weken nadat de zaak bij haar aanhangig is gemaakt een schriftelijke

en met redenen omklede beslissing. Indien een door de klachtencommissie behandelde klacht geheel of gedeeltelijk gegrond is bevonden, moet de directeur binnen drie weken na ontvangst van de beslissing van de klachtencommissie aan de klager schriftelijk meedelen of en zo ja, welke gevolgen binnen de organisatie daaraan worden verbonden."

Achtergrond

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.